

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Kostnader för förskola, fritidshem, skola och vuxenutbildning

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0107

Referenstid

Kalenderår 2020

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skolverket
Kontaktinformation	Cajsa Anufrijeff Röhr
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 338 26

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	4
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamling	4
2.4.2	Mätning	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning.....	5
2.5	Bearbetningar.....	6
2.6	Granskning.....	7
2.6.1	Granskning under direktinsamlingen	7
2.6.2	Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden.....	7
2.6.3	Granskning av makrodata	7
2.6.4	Granskning av redovisning	8
2.7	Skattningsförfarande.....	8
2.7.1	Principer och antaganden	8
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	8
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	8
2.7.4	Röjandekontroll	8
3	Genomförande	9
3.1	Kvantitativ information.....	9
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	9

1 Statistikens sammanhang

Statistiken belyser kostnader inom förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem, öppen förskola, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning, kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) och svenska utlandsskolor. Statistiken redovisas i form av totalkostnader och kostnader per elev fördelat på olika kostnadsslag inom respektive skolform.

Under första kvartalet av 2020 började covid-19 spridas i Sverige och i världen. Det har inte påverkat framställningen av *Kostnader för förskola, fritidshem, skola och vuxenutbildning*.

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans kostnader och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Statistiken inkluderar uppgifter från insamlingen av kostnader och intäkter för fristående skolor, sameskolan, specialskolor, regioners skolor, kommunalförbundens skolor samt svenska utlandsskolor och kompletteras med de uppgifter kommuner lämnar i räkenskapssammandraget. Mer information om räkenskapssammandraget finns tillgängligt på <http://www.scb.se/oe0107>, under rubriken *Dokumentation*.

Detta dokument ska fungera som en översiktlig bild av upplägg och genomförande av undersökningen för *Kostnader för förskola, fritidshem, skola och vuxenutbildning*. Dokumentet kompletteras av *kvalitetsdeklarationen* som finns tillgänglig på <http://www.scb.se/UF0107>, under rubriken *Dokumentation*.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

De statistiska målstorheterna är totala kostnaderna samt kostnader per elev för förskola, fritidshem, skola och vuxenutbildning. Kostnaderna delas upp på olika kostnadsslag beroende på skolform, då vissa skolformer inte har samma kostnader att redovisa.

- Undervisning
- Personal
- Lokaler
- Skolmåltider
- Lärverktyg
- Elevhälsa

- Elevavgifter
- Skolskjuts
- Övrigt

2.2 Ramförfarande

Ramen för undersökningen hämtas från Skolverkets skolenhetsregister över skolenheterna för regioner, kommunalförbund, fristående skolor samt statliga skolor. Skolenheterna ansvarar själva för att uppdatera de uppgifter som finns i skolenhetsregistret. Ramen består av alla skolor finansierade med statliga medel. Registret innehåller samtliga skolor i Sverige och anses ha god täckningsgrad samt uppdateras kontinuerligt.

Observationsobjekten blir alla utbildningsanordnare inom skolformerna: Förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem, öppen förskola, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning, kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) och svenska utlandsskolor.

I de fall kommuner gått samman i så kallade kommunalförbund är det förbunden som lämnar uppgifter för aktuella skolformer.

Huvudmännen är de som har det slutgiltiga ansvaret för att uppgifterna rapporteras till SCB. Men det är ofta rektorer eller annan administrativ personal som är de som skickar in uppgifterna och blir uppgiftslämnare.

Uppgiftskällorna blir därför de personer som är ansvariga på respektive skolenhet, kommunalförbund, regionernas utbildningsförvaltning eller specialpedagogiska skolmyndigheten och sameskolmyndigheten. För kommunala skolenheter så lämnas aggregerade uppgifter för hela kommunen in av huvudman till räkenskapssammandraget.

Kontaktvägen till uppgiftslämnare är Skolverkets skolenhetsregister.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

Inget urval och ingen uteslutning förekommer i denna undersökning.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamling

Uppgifterna om kostnader och intäkter för skolor samlas årligen in från huvudmän ansvariga för sina respektive skolenheter.

Första kontakten sker i slutet av mars eller början av april då ett informationsbrev (s.k. missiv) går ut till huvudmannens adress.

Uppgiftslämnarna får en användaridentitet samt lösenord som de kan använda för att logga in och svara på SCB:s elektroniska frågeformulär. Direktinsamling av uppgifter pågår under våren och sista insändningsdatum är i mitten av maj. Att undersökningen görs genom webbformulär motiveras genom att vara den mest tid- och kostnadseffektiva metoden samt ge bra möjligheter till att kontrollera materialet i blanketten.

Till de uppgiftslämnare som inte svarat på frågeformuläret vid sista insändningsdatum skickas en påminnelse och efter ytterligare en vecka får de kvarstående uppgiftslämnare en andra påminnelse. Om uppgifter fortfarande saknas kommer en personlig kontakt tas över e-post eller telefon för att påminna uppgiftslämnare att uppgifterna ska lämnas in.

2.4.2 Mätning

Statistiken baseras på uppgifter som uppgiftslämnarna själva redovisar via frågeformulär på webben.

Samtliga insamlingar sker via frågeformulär på webben, vilka har kontroller inbyggda som upplyser uppgiftslämnaren om eventuella tveksamheter alternativt felaktigheter i de lämnade uppgifterna. När frågeformuläret kommer SCB tillhanda granskas den och uppgiftslämnaren kontaktas angående avvikande uppgifter som lämnats okommenterade eller uppgifter som inte lämnats.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Objektbortfallet utgörs av skolenheter som inte svarar på formulären och då undersökningen har uppgiftsskyldighet är objektbortfallet väldigt litet och har varit mellan 1-3 procent de senaste åren. Antal objektbortfall för undersökningen 2020 var 0 regioner, 0 kommunalförbund, 0 sameskola, 0 specialskolor, 1 utlandsskola och 14 fristående skolenheter.

Skolenheter vars uppgifter inte kommit in dagen efter sista insändningsdatum får först ett brev/e-postpåminnelse om att lämna in uppgifter. Om svar ännu inte tillkommit så sker en andra påminnelse över brev/e-post. Efter dessa återkopplas resterande via telefon för att lämna in uppgifterna. E-postpåminnelserna är fasta åtgärder medan telefonpåminnelserna är adaptiva åtgärder för att minska bortfallets omfattning.

Partiellt bortfall ska inte förekomma då kontroller i blanketten ska kontrollera för att uppgifter inte utelämnas. I unika fall kommenterar uppgiftslämnare sig förbi dessa kontroller och om kommentaren inte förklarar varför så sker en återkoppling där uppgiftslämnare behöver upprätta sin kommentar eller korrigera siffrorna.

2.5 Bearbetningar

Uppgifter om kommunernas kostnader för pedagogisk verksamhet kopplas på från en annan undersökning, <https://www.scb.se/OE0107>, *Räkenskapsammandrag för kommuner och regioner*. Tillsammans med det direktinsamlade materialet för fristående skolor, regioner, kommunalförbund, sameskola och specialskola bearbetas sedan det slutgiltiga materialet.

Utöver det hämtas elevantal från undersökningarna för respektive skolform för att kunna räkna ut och publicera målstorheten kostnad per elev/barn.

De elev- och barnantal som används för beräkningar beror på vilken skolform och räkenskapsperiod uppgiftslämnarna valt att lämna in för. Där uppgiftslämnare rapporterar uppgifter efter kalenderår används ett medelvärde mellan det elevantal som lämnats för aktuell skolform den 15 oktober 2019 med avseende läsåret 2019/20 och den 15 oktober 2020 med avseende läsåret 2020/21. När uppgiftslämnaren rapporterar uppgifter efter ett brutet räkenskapsår används det elevantal som rapporterats för den 15 oktober 2019.

För komvux används totalt tagna poäng under kalenderåret 2020 dividerat med 800 för att beräkna antal heltidsstuderande. Antal heltidsstuderande inom komvux i svenska för invandrare (sfi) beräknas som antal elevtimmar om 60 minuter kalenderåret 2020 dividerat med 425.

För fristående skolor och svenska utlandsskolor med brutet räkenskapsår som redovisar kostnader för räkenskapsåret 2019/20 har kostnaderna räknats upp med konsumentprisindex (KPI), för att motsvara kostnaderna för kalenderår 2020.

För fristående skolor, regioner, kommunalförbund, sameskola och specialskola som inte inkommit med uppgifter eller vars uppgifter bedömts som orimliga görs en bortfallsimputering på objektet för att kunna få så bra kvalitet på bland annat de rikstotaler som publiceras.

För fristående skolor baserar sig bortfallsimputeringen i första hand på den skolans inlämnade värden föregående år som räknas upp med en kvot och i andra hand på medelvärden "kostnader per elev" som multipliceras med antal elever.

För kommunalförbund baserar sig bortfallsimputering på det förbundets inlämnade värden föregående år som "kostnader per elev" multiplicerat med årets antal elever, uppräknade med KPI.

För regionernas utbildningar baserar sig bortfallsimputering på den regionens inlämnade värden föregående år som "kostnader per elev" multiplicerat med årets antal elever, uppräknade med KPI.

För kommunerna baserar sig bortfallsimputering i första hand på kommunens inlämnade värden föregående år som räknas upp med en kvot och i andra hand på medelvärden "kostnader per elev" som multipliceras med antal elever.

För svenska utlandsskolor baserar sig bortfallsimputering på skolans inlämnade värden föregående år.

För sameskolan baserar sig bortfallsimputering på huvudmannens inlämnade värden föregående år som "kostnader per elev" multiplicerat med årets antal elever, uppräknade med KPI.

2.6 Granskning

Uppgifterna som samlas in för undersökningen granskas löpande under insamlingens gång och efter avslutad insamling.

2.6.1 Granskning under direktinsamlingen

I webbenkäten som uppgiftslämnarna svarar på finns ett flertal kontroller som inte tillåter uppenbara fel i materialet. Förändringsprocent jämfört med föregående år kontrolleras samt höga/låga belopp per kostnadslag. Uppgiftslämnaren behöver då rätta uppgifterna alternativt kommentera kontrollen innan materialet kan skickas in till SCB.

När materialet kommit in till SCB sker en manuell granskning för varje enhet vars svar inneburit att en kontroll fallit ut. Om värdena bedöms vara rimliga och så även de tillhörande kommentarerna godkänns enheten.

Vid misstänkta fel återkontaktas uppgiftslämnare som uppmanas korrigera materialet eller kommentera.

2.6.2 Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden

Majoriteten av granskningen sker löpande i blanketten. Men utöver den granskning som görs på objekten i webbenkäten sker löpande manuell granskning på mikrodata som kan ge upphov till korrigeringar. Mikrogranskningens fokus ligger på jämförelser mot tidigare års insamlade material, där enheter med stor förändring faller ut. Det kontrolleras även för om enheter rapporterat 0 kronor i kostnader men elever finns, att det finns kostnader men inte elever, att samma värde som tidigare år är rapporterat samt skolenheter med högst respektive lägst värden.

I de fall där det finns oklarheter utreds det ytterligare och ibland sker återkontakter som leder till upprättning av materialet.

2.6.3 Granskning av makrodata

Granskning av makrodatan görs genom att titta på statistikproduktionens aggregerade data och här görs jämförelser mot

tidigare år för att stämma av om uppgifter är rimliga eller behöver utredas. Vid misstanke om fel i materialet görs ytterligare granskning för att finna anledningen till uppkomsten.

2.6.4 Granskning av redovisning

Skolverket är ansvarig myndighet för denna statistik. Innan SCB skickar material till Skolverket granskas tabeller genom att jämföra årets antal- och kostnadsuppgifter för totalsummor och kostnader per elev med föregående års värden. Det görs även en kontroll på delposterna och att dessa summerar upp till totala summor. Här granskas även att format, rubriker, fotnoter, årtal och andra förklaringar till de olika tabellerna stämmer.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Då det är en totalundersökning som utgör grund till statistiken görs antagandet att det register över skolenheter som ligger till grund för vilka enheter som ska inkluderas i undersökningen är korrekt och uppdaterat. Då uppgifter hämtas från elevinsamlingar för respektive skolformer till målstorheterna kostnad per barn/elev görs antagandet att dessa uppgifter är korrekta.

Det finns alltid en risk att någon enhet har uteblivit eller blivit inkluderad som inte skulle ingå i undersökningen. Även att elevsiffrorna inte stämmer överens med verkligheten. Dessa potentiella fel bedöms inte påverka statistiken som helhet.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

I redovisningen ingår inga skattade värden. Målstorheterna beräknas genom att summera de rapporterade uppgifterna för respektive post uppdelat på bland annat skolform, inriktning och huvudman. Samma uträkning görs även dividerat med antal elever/barn för att få fram en kostnad per elev/barn.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Eftersom statistiken baseras på en totalundersökning beräknas inga osäkerhetsmått.

2.7.4 Röjandekontroll

Då de ekonomiska siffrorna från de fristående skolenheterna behandlas under statistisk sekretess redovisas dessa inte på skolenhetsnivå utan endast på en aggregerad nivå. Antingen som total eller efter kostnadslag på olika inriktningar eller över riket.

Inga övriga röjandekontroller har gjorts då det inte anses som nödvändighet att använda andra skyddsmetoder.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Ramen bestod av 1348 fristående skolenheter, 11 kommunalförbund, 7 regioner, 10 specialskolor, 1 sameskola och 18 utlandsskolor. Av dessa var 17 stycken övertäckning.

Totalt har 1326 fristående skolenheter, 10 kommunalförbund, 7 regioner, 10 specialskolor, 1 sameskola och 14 utlandsskolor skickat in uppgifter.

Värden har imputerats för 10 fristående skolenheter och 1 utlandsskola.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Inga påtagliga avvikelser har gjorts.